

Turvallisuuskansio Lapin ensi- ja turvakotiin

Johdanto

Työurien pidentämisestä ja työhyvinvoinnista keskustellaan paljon. Työhyvinvoinnin varmistaminen on yksi nyky-yhteiskunnan tärkeimmistä, ratkaisua vaativista kysymyksistä. Kokonaistaloudellisesta näkökulmasta katsottuna kysymys on työurien pidentämisestä. Kun samaa asiaa katsotaan yksittäisen organisaation näkökulmasta, työhyvinvointikysymys tiivistyy kolmeen keskeiseen jokaiselle organisaatiolle tärkeään asiaan: Kysymys on tehokkuudesta, tuottavuudesta ja taloudellisuudesta. (Heiskanen 2013, 7.)

Jokaisen toimijan, yrityksen, järjestön tai viranomaisen tavoitteena on tuloksellinen toiminta. Tulosta voidaan mitata erilaisilla tavoilla - taloudellisena voittona, suotuisana kehityksenä, epätoivottujen tapahtumien ja ilmiöiden vähenemisenä jne. Asetettuun tavoitteeseen pääsemisen kannalta on tärkeää, että omassa ja yhteistyökumppaneiden toiminnassa on huomioitu toiminnan jatkuvuuden varmistaminen. Tämä tarkoittaa sekä omien sisäisten että ulkoisten uhkien arviointia sekä varautumista toimintaan poikkeavassa tilanteessa eli toiminnan jatkuvuuden varmistamista ennaltaehkäisevin toimin. (Lehto & Palmgren 2013, 1.)

Työyhteisöissä on tekijöitä ja tapahtumia, jotka uhkaavat työntekijöiden fyysistä, psyykkistä ja emotionaalista turvallisuutta. (Heiskanen 2013, 7). Lisäksi ne ovat myös uhka organisaation toiminnan jatkuvuudelle. Jatkuvuuden turvaamiseksi työpaikoilla on hyvä olla olemassa turvallisuus-suunnitelma, joka sisältää toimintaohjeita erilaisiin turvallisuustilanteisiin. Usein organisaatioista löytyy fyysiseen turvallisuuteen liittyviä toimintaohjeita, käytäntöjä ja suunnitelmia, kuten esimerkiksi palo- ja pelastussuunnitelma. Henkiseen turvallisuuteen ei niin usein tulla kiinnittäneeksi huomiota. Samoin, kuten monessa muussakin organisaatiossa, näin oli myös Lapin ensi ja turvakodissa, henkisen turvallisuuden suunnitelma puuttui. Yhdistyksessä on autettu ihmisiä (yksilöitä, ryhmiä, työyhteisöjä) hyvin monenlaisissa kriisitilanteissa mutta oman talon väelle ei näitä tilanteita varten toimintaohjeita ollut. Tämän vuoksi Lapin ensi- ja turvakodin kriisisuunnitelman tekeminen oli tarpeellista. Kriisisuunnitelman teon yhteydessä yhdistyksen lukuisista toimintaohjeista ja turvallisuuteen liittyvistä suunnitelmista koottiin turvallisuuskansio. Kansio sisältää sekä fyysisen että henkisen turvallisuuden toimintaohjeita. Kansion henkisen turvallisuuden osio eli kriisisuunnitelma on yhdistyksen työsuojeluvaltuutetun Tanja Sälevän kehittämishanke työsuojelukonsulttikoulutuksessa. Suunnitelman viitekehyksenä toimivat työhyvinvoinnin ja turvallisuuden näkökulmat, jotka ovat keskeisiä näkökulmia organisaation tuloksellisen toiminnan kannalta.

Johtopäätökset

Idea Lapin ensi- ja turvakodin kriisisuunnitelmasta syntyi tarpeesta. Yhdistyksestä puuttui henkiseen turvallisuuteen liittyvä suunnitelma, josta usein käytetään nimitystä kriisisuunnitelma. Yhdistyksessä on autettu ihmisiä (yksilöitä, ryhmiä, työyhteisöjä) hyvin monenlaisissa kriisitilanteissa mutta oman talon väelle ei näitä tilanteita varten toimintaohjeita ollut. Samaan aikaan oli myös tarve järjestää yhdistyksen turvallisuutta koskevat ohjeistukset, asiakirjat ja suunnitelmat loogiseen järjestykseen. Yhdistyksen työsuojeluvaltuutettu Tanja Sälevä alkoi hahmotella kriisisuunnitelmaa työsuojelukonsultin koulutukseen liittyvänä kehittämishankkeena ja koota samalla turvallisuussuunnitelmien kokonaisuutta. Tästä kokonaisuudesta syntyi konkreettinen turvallisuuskansio.

Osa turvallisuuskansion asiakirjoista on vielä työn alla, mutta ne valmistuvat vuoden 2015 aikana. Myös tässä raportissa esiteltävä kriisisuunnitelma on vasta luonnos, joka on parhaillaan lausuntokierroksella yhdistyksen henkilökunnalla. Lausuntokierroksen jälkeen suunnitelmaa korjataan ja parannellaan kehitysehdotusten perusteella. Alkuperäisen suunnitelman (liite 5) mukaan turvallisuuskansion piti olla valmis vuoden 2014 loppuun mennessä mutta eri tilanteiden toimintaohjeiden työstäminen vei aiottua enemmän aikaa. Toiminta-ohjeita ovat olleet työstämässä kriisiryhmän jäsenet ja työryhmän kokoon saaminen on aikataulullisesti ollut haastavaa. Myös hankeaiho muuttui matkan varrella. Alkuperäinen ajatus oli työstää yhdistykselle sisäisen turvallisuuden suunnitelma, jolla tarkoitettiin henkiseen turvallisuuteen liittyvää kriisisuunnitelmaa. Lopputulos on kuitenkin turvallisuussuunnitelmien kokonaisuus ja konkreettinen turvallisuuskansio, joka sisältää myös henkiseen turvallisuuteen liittyvä kriisisuunnitelman. Tässä raportissa esitellään tarkemmin pelkästään kriisisuunnitelma.

Lapin ensi- ja turvakodin turvallisuussuunnitelmien kokonaisuus sisältää neljä yhdistyksen fyysiseen ja henkiseen turvallisuuteen liittyviä asiakirjoja ja ohjeistuksia yhteen kokoavaa suunnitelmaa:

1. Turvallisuussuunnitelma
2. Varhaisen tuen malli
3. Omavalvontasuunnitelma
4. Kriisisuunnitelma